

زندگی کوتاه شگفتانگیز اسکار وائو

خونو دیاس

نادر قبله‌ای

می‌گویند اول با فریاد بردگان از آفریقا آمد و مایه‌ی هلاکت تابینوها^۱ شد؛ هلاکتی که طبق
عدها دقیقاً با ویرانی یک دنیا سراغ دنیای دیگر می‌رفت؛ که شیطانی بود که از درگاه
کبوتری که غرّغزکنان رو به آنتیل^۲ باز شد، پا به زمین گذاشت. فوکو/امریکانوس^۳، یا به
شکی مصطلح همان فوکو- عموماً گونه‌ای نفرین یا لعنت است؛ و دقیقاً همان نفرین و
لت ینگه دنیا^۴. به آن فوکو دریادر^۵ هم گفته می‌شود چون دریادر، هم قابل‌هاش بود و هم
یکی از معروف‌ترین قربانیان اروپایی‌اش؛ دریادر با وجود «کشف» ینگه دنیا، (دیکه)^۶ با
شیخین صداحای از غیب، از سفلیس دچار مرگ مصیبت‌باری شد در سانتو دومینیگو؛
شیخینی که دریادر بیش از هرجا عاشقش بود (جایی که اسکار، آخر سر، اسمش را نقطه‌ی
خر ینگه دنیا می‌گذارد)، اسم خود او مترافت هر دو نوع فوکو، هم کوچک و هم بزرگ،
شد وقتی اسم او را با صدای بلند بگویید یا حتی آن را بشنوید به معنای این است که بلا را
حیت کردمايد تا به سروروتان بریزد.

مهم نیست اسم یا منشاء آن چیست، ولی طبق باورها ورود اروپاییان به هیسپانیولا^۷
فوکو را در دنیا از بند رها کرد، و از آن موقع همه‌ی ما توی این مستراح گیر افتاده‌ایم.

۱ Taino: بومیان باهاما، آنتیل بزرگ و شمال آنتیل کوچک که تا پیش از چیرگی اروپاییان بر امریکای شمالی،

۲ هر چنین سرزمین‌ها زندگی می‌کردند.

۳ Antilles: با تلفظ فرانسوی آنتی، گروهی از جزایر در دریای کارائیب که به شکل کمانی از کوبا شروع شده و

۴ مدخل و نزولنا امتداد دارد. کشورهای جمهوری دومینیکن، جامائیکا، پورتوریکو، هائیتی و... هم شامل این
محنه می‌شوند.

3. Fukú americanus

۵ The New World: عنوانی که به طور خاص به قاره‌ی امریکا داده شده.

۶ منتظر از دریادر، کریستف کلمب است.

۷ Dique: واژه‌ی لاتین دومینیکنی به معنای از قرار معلوم.

۸ Santo Domingo: پایتخت جمهوری دومینیکن.

۹ Hispaniola: دومین جزیره از لحاظ وسعت و جمعیت از جزایر آنتیل در دریای کارائیب که بین کوبا در غرب

و پورتوریکو در شرق واقع شده است.

سانتو دومینیگو شاید کیلومتر صفر^۱ فوکو باشد، یا دروازه‌ی ورودی اش، ولی همه‌ی ما، چه بدانیم چه ندانیم، فرزندان اویم.

ولی فوکو فقط داستانی قدیمی، یا داستان ارواحی از پیشینیان نیست که قدرتی برای ترساندن نداشته باشد. در دوران والدین من فوکو مثل هر آت‌وآشغالی واقعی بود، مثل چیزی بود که شخصیت هر روزه‌تان باورش داشت. همه یک نفر را می‌شناختند که فوکو او را خورده باشد، درست همان طور که یک نفر را هم می‌شناختند که خودش را به پلاسیو^۲ رسانده بود. می‌شد گفت، مثل مهم‌ترین چیزهایی که در این جزیره وجود داشت، توی هوا شناور بود، نه مثل چیزهایی که مردم درباره‌اش حرف می‌زنند. ولی در آن دوران قدیم، فوکو شأن و منزلت خوبی داشت؛ حتی می‌شد گفت مثل کشیشی بلندپایه، مخاطبان را به وجود می‌آورد. مثل دیکتاتور مادام‌العمر آن زمان ما، رافائل لئونیداس تروخیو مولینا^۳. هیچ‌کس نمی‌داند تروخیو خادم این نفرین بود یا اربابش،

۱. در بسیاری از کشورها کیلومتر صفر به مکانی، معمولاً نقطه‌ای از پایتخت، گفته می‌شود که فاصله‌ی دیگر نقاط کشور از این نقطه سنجیده می‌شود.

۲. Palacio: کاخ، اینجا منظور کاخ ریاست‌جمهوری است.

۳. Rafael Leónidas Trujillo Molina: برای شما که دو ثانیه تاریخ اجباری دومینیکن را فراموش کرده‌اید: تروخیو، یکی از رسوایرین دیکتاتورهای قرن بیستم، بین سال‌های ۱۹۳۰ تا ۱۹۶۱ با وحشیگری ظالمانه و کینه‌توزانه‌ای بر جمهوری دومینیکن حکومت می‌کرد. تروخیو مولاتو (اسپانیایی؛ به معنی دورگه-م) هیکلی دگرآزاری با چشم‌های شبیه خوک بود که پوستش را سفید کرده، کفش‌های کف‌اضخمی با می‌کرد و عاشق لباس فروشی‌های مردانه‌ی عصر نایلون بود. تروخیو (که به او إل خیه، قوری‌ند بازنه، و بی‌ریخت هم می‌گفتند) با ترکیبی قدرتمند (أشتا) از خشونت، اراغب، قتل عام، تجاوز، و انتخابات تحملی، کنترل تقریباً تمام جنبه‌های سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی زندگی در جمهوری دومینیکن را به دست گرفت و طوری با کشور رفتار می‌کرد که انگار مزرعه است و او اربابش. در نگاه اول، او برای شما نمونه‌ی کودیو (اسپانیایی؛ به معنای رهبر-م) امریکای لاتین بود، ولی قدرتش چنان لایتاهمی بود که تا حالا مورخان و نویسنده‌های اندکی توانسته‌اند آن را درک کنند یا، طبق نظر من، تصورش کنند. او سائورون ما، آراون ما، دارک‌ساید ما، دیکتاتور همیشه و ابدی ما بود، شخصیتی چنان عجیب، چنان منحرف و چنان ترسناک که حتی هیچ نویسنده‌ی علمی تخیلی‌ای نمی‌توانست چیزی درباره‌ی او بنویسد. به این شهرت داشت که تمام اسامی تمام نقاط مهم جمهوری دومینیکن را به افتخار خودش تغییر داد (بیکو دو آرته، شد بیکو تروخیو، و سانتو دومینیگو د کوزمن، اولین و قدیمی‌ترین شهر ینگه دنیا، شد سیوداد تروخیو؛ به این شهرت داشت که از هر تکه میراث ملی امتیازی انصصاری واگذار کرد (که خیلی سریع او را یکی از ترورمندترین مردان روی زمین کرد؛ به این شهرت داشت که یکی از بزرگ‌ترین ارشت‌ها را در اقلیم امریکا ایجاد کرد (فقط به این توجه داشته باشید که رفیق‌مان بمبافنکن هم داشت)؛ به این